

Povinnosti právnických osôb a fyzických osôb podnikateľov v oblasti PO

Právnická osoba a fyzická osoba-podnikateľ na účely predchádzania vzniku požiarov je povinná:

- zabezpečiť v objektoch a v priestoroch vykonávanie preventívnych protipožiarnych prehliadok a odstraňovať zistené nedostatky; obsah a lehoty preventívnych protipožiarnych prehliadok ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo,
- zabezpečiť plnenie opatrení na ochranu pred požiarimi na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru, pri činnostiach spojených so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru alebo v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru, ako aj opatrenia na zabezpečenie ochrany pred požiarimi pri podujatiach, na ktorých sa zúčastňuje väčší počet osôb; opatrenia, miesta a činnosti so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru, čas so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru a podujatia, na ktorých sa zúčastňuje väčší počet osôb,
- určovať miesta so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru a označovať ich príslušnými príkazmi, zákazmi a pokynmi,
- zabezpečovať plnenie opatrení na ochranu pred požiarimi v mimopracovnom čase,
- zabezpečovať školenie a overovanie vedomostí o ochrane pred požiarimi zamestnancov a osôb, ktoré sa s vedomím právnickej osoby alebo fyzickej osoby-podnikateľa zdržujú v jej objektoch,
- vypracovať, viesť a udržiavať v súlade so skutočným stavom dokumentáciu ochrany pred požiarimi,
- umožniť orgánu vykonávajúcemu štátny požiarň dozor a obci vstup do objektov a priestorov na účely vykonania kontroly plnenia povinností na úseku ochrany pred požiarimi, poskytovať mu požadované doklady, dokumentáciu ochrany pred požiarimi a súvisiace podklady a informácie,
- splniť opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov uložené orgánom vykonávajúcim štátny požiarň dozor alebo obcou v nimi určených lehotách,
- zabezpečiť vykonávanie pravidelnej kontroly stavu požiarňotechnických, technických a technologických zariadení, hasičskej techniky a vecných prostriedkov ochrany pred požiarimi v lehotách,
- určovať a mať k dispozícii požiarňotechnické charakteristiky výrobkov a látok a zásady ich bezpečného používania a skladovania, ak je ich výrobcom,
- zabezpečiť, aby sa pri vypracúvaní projektovej dokumentácie stavieb, pri realizácii stavieb a pri ich užívaní, ako aj pri zmene užívania stavieb riešili a dodržiavali požiadavky protipožiarnej bezpečnosti stavieb,
- zabezpečiť, aby pri zmene užívania stavby nedošlo k zníženiu protipožiarnej bezpečnosti stavby alebo jej časti,
- zabezpečovať pravidelné čistenie a kontrolu komínov; pred pripojením spotrebiča na komín, zámenou lokálneho spotrebiča palív na ústredný alebo etážový zdroj tepla, zmenou druhu paliva a po stavebných úpravách na telese komína zabezpečiť odborné preskúšanie komínov osobami s odbornou spôsobilosťou,
- dodržiavať pri skladovaní, ukladaní a pri manipulácii s horľavými látkami požiadavky protipožiarnej bezpečnosti
- zabezpečiť plnenie ustanovených povinností a určených úloh na úseku ochrany pred požiarimi osobami, ktoré majú požadovanú odbornú spôsobilosť alebo osobitné oprávnenie.

Právnická osoba a fyzická osoba podnikateľ na účely zabezpečenia podmienok na účinné zdolávanie požiarov je povinná:

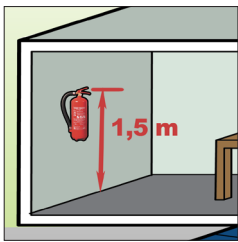
Hasiaci prístroj

- obstarávať a inštalovať vhodné druhy požiarňotechnických zariadení, požiarne vodovody, zdroje vody na hasenie požiarov, hasičskú techniku, hasiace látky, požiarne a evakuačné výt'ahy, núdzové osvetlenie, prostriedky na vyhlásenie požiarneho poplachu a vecné prostriedky ochrany pred požiarimi so zreteľom na nebezpečenstvo vzniku požiaru v objektoch, zariadeniach a v priestoroch a udržiavať ich v akcieschopnom stave,

Obr.1, 2 a 3

- označovať a udržiavať trvale voľné únikové cesty, únikové východy a zásahové cesty, nástupné plochy a prístup k nim, ako aj prístup k uzáverom rozvodných zariadení elektrickej energie, plynu, vody, k požiarňotechnickým zariadeniam, zariadeniam na vyhlásenie požiarneho

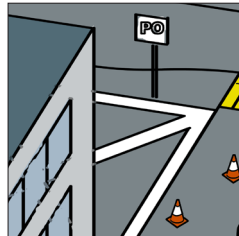
Obr. 2

Obr. 3

Obr. 4

Obr. 5

poplachu, požiarňym vodovodom a k zdrojom vody na hasenie požiarov, **Obr. 4 a 5**

- strpieť umiestnenie signalizačného zariadenia alebo poplachového zariadenia slúžiaceho na účely ochrany pred požiarňmi za primeranú náhradu; ustanovenia osobitných predpisov o náhrade škody týmto nie sú dotknuté,
- udržiavať zdroje vody na hasenie požiarov v takom stave, aby bola zabezpečená možnosť jej čerpania,
- vykonať najmenej raz za rok cvičný požiarňý poplach v objektoch právnickej osoby a fyzickej osobe-podnikateľa, v ktorých nie sú jednoduché podmienky na evakuáciu osôb;
- zriadiť a vybaviť potrebný počet ohlasovní požiarov;
- spracovať na základe rozhodnutia krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru analýzu nebezpečenstva vzniku požiaru vo svojich objektoch a priestoroch a na jej základe zriadiť hasičskú jednotku, ak tak rozhodlo krajské riaditeľstvo,
- zriaďovať protipožiarne hliadky a zabezpečiť plnenie ich úloh a odbornú prípravu;
- oznámiť bez zbytočného odkladu príslušnému okresnému riaditeľstvu Hasičského a záchranného zboru každý požiar, ktorý vznikol v objektoch, priestoroch alebo na veciach v jej vlastníctve, správe alebo v užívaní,
- poskytovať potrebné doklady, súčinnosť a pomoc pri zisťovaní príčiny vzniku požiaru.

Dokumentácia požiarnej ochrany

Dokumentácia ochrany pred požiarňmi sa vedie v písomnej forme.

- požiarňý štatút,
- požiarňý poriadok pracoviska,
- požiarne poplachové smernice,
- požiarňý evakuačný plán,
- požiarňa kniha,
- analýza nebezpečenstva vzniku požiaru,
- doklady o kontrole požiarňnotechnických zariadení a požiarňých vodovodov,
- údaje o požiaroch, príčinách vzniku požiarov, správy o výsledkoch vykonaných rozborov a o vykonaných opatreniach na úseku ochrany pred požiarňmi,
- dokumentácia o školení zamestnancov o ochrane pred požiarňmi,
- dokumentácia o odbornej príprave protipožiarňých hliadok,
- dokumentácia o činnosti hasičskej jednotky,
- riešenie protipožiarnej bezpečnosti stavby v projektovej dokumentácii stavby,
- dokumentácia o požiarňobezpečnostnej charakteristike užíwanej stavby,
- ďalšie doklady, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

Horľavé kvapaliny

Horľavé kvapaliny sa členia podľa bodu vzplanutia do štyroch tried nebezpečnosti.

Trieda nebezpečnosti	Bod vzplanutia v °C
I.	do 21
II. Obr.6	nad 21 do 55
III.	nad 55 do 100
IV.	nad 100 do 250

Obr. 6

Obr. 7

Skladom horľavých kvapalín sa rozumie stavba alebo jej časť určená na skladovanie, príjem a výdaj horľavých kvapalín vo väčších množstvách. Sklad môže tvoriť jeden samostatný požiarňý úsek alebo viac samostatných požiarňých úsekov. **Obr.7** Stavebná konštrukcia skladu horľavých kvapalín musí byť vyhotovená z konštrukčných prvkov druhu D1. Podlaha v sklade horľavých kvapalín musí byť vyspádovaná a vyhotovená z nehorľavého a nepriepustného materiálu, ktorý je

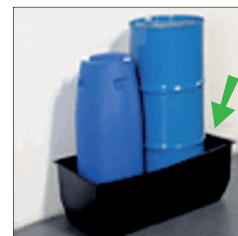
odolný proti chemickým účinkom horľavých kvapalín.

V sklade horľavých kvapalín nesmie byť zhora prístupný káblový kanál. Do vzdialenosti najmenej 5 m od skladu horľavých kvapalín sa nesmie ukladať horľavý materiál a povrch terénu musí byť zbavený horľavého porastu.

Prepravovanie horľavých kvapalín

Na umiestnenie horľavých kvapalín I. alebo II. triedy nebezpečnosti možno používať prepravný obal z plastu alebo z gumy ktorý

- má povrchový odpor menší ako 109 Ω ,
- schválila na umiestňovanie horľavých kvapalín I. alebo II. triedy nebezpečnosti štátna skúšobňa, ak sa jej konanie vyžadovalo podľa doterajších predpisov o štátnom skúšobníctve, alebo
- bol uvedený na trh a má posúdenú zhodu autorizovanou osobou ako obal na umiestňovanie horľavých kvapalín, ak podľa doterajšieho predpisu, ktorým sa ustanovovali podrobnosti o technických požiadavkách na ostatné určené výrobky, sa konanie autorizovanej osoby vyžadovalo,
- bol uvedený na trh a má posúdenú zhodu autorizovanou osobou ako obal na umiestňovanie horľavých kvapalín,
- bol uvedený na trh a podľa technickej dokumentácie k výrobku je určený na umiestňovanie horľavých kvapalín I. alebo II. triedy nebezpečnosti. **Obr. 8**

Obr. 8

Pracovisko

NAJVÄČŠÍ OBJEM HORĽAVÝCH KVAPALÍN VŠETKÝCH TRIED NEBEZPEČNOSTI

Priestor v m ²	Najväčší objem horľavých kvapalín všetkých tried nebezpečnosti v m ³			
	do 100	nad 100 do 500	nad 500 do 1 000	nad 1 000
Predajňa	0,5	1	2	3
Predajný sklad alebo sklad predajne	1	2	3	4
Pracovisko	0,05	0,1	0,2	0,5

Doplňanie pohonných hmôt strojov na spaľovací motor (vibračné pechy, valce a pod.)

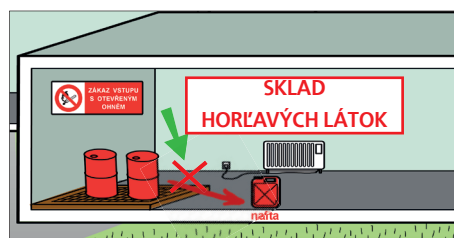

Obr. 9

Na prepravu a prenos benzínu a nafty je možno používať len na to určené a schválené nádoby (nebezpečenstvo statickej elektriny). **Obr. 9**

Pri dopĺňaní paliva do nádrže stroja je zakázané fajčiť, alebo vykonávať plnenie paliva v blízkosti otvoreného ohňa. Nádrž sa plní zásadne pri zastavenom motore a nesmie sa prepĺňať. Palivo sa môže dopĺňať len v dobre vetrateľných priestoroch, t.j. na vonkajšom priestranstve.

Zamestnanec nesmie vdychovať benzínové a naftové pary. **Obr. 10**
Zamestnanec musí dbať, aby sa palivo nedostalo do styku s horúcimi časťami stroja a nedošlo k úniku paliva. Po naplnení nádrže nesmie zabudnúť riadne uzáver uzavrieť.

Obr. 10

Zvyšky vytečeného alebo vystreknutého paliva je potrebné bezodkladne utrieť a bezpečne zlikvidovať. V prípade úniku paliva z nádrže je nutné ihneď zistiť príčinu a chybu odstrániť. Štartovať motor je možné vo vzdialenosti min. 3 m od miesta dopĺňania pohonných hmôt.

Zaobchádzanie asfaltovými lakmi

Asfaltové hydroizolačné materiály môžu byť vznietené dostatočným iniciačným zdrojom a môžu pokračovať v horení po odstránení iniciačného zdroja. Pokiaľ sú tieto látky v kvapalnom skupenstve, môžu reagovať pri rozohrievaní v uzavretom priestore formou výbuchu. Preto je zakázané vykonávanie ohrevu asfaltových materiálov priamo v obale (sude) otvoreným plameňom (napr. PB). V blízkosti spracovania nesmie byť otvorený oheň a pri práci je zakázané fajčiť. Pracovníci musia byť

Obr. 11

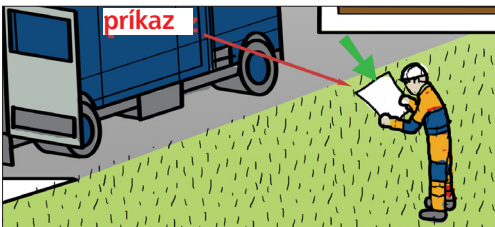
oboznámení s vlastnosťami používaných látok a s ich bezpečným používaním (P a H vety na obaloch). Uvedené výrobky sa môžu ukladať len v obaloch pre ne určených. Plné prepravné obaly s jedným otvorom musia byť vždy uložené otvorom hore a musí byť vždy zaručená tesnosť uzavieracieho otvoru. Prázdne nevyčistené obaly nesmú byť uložené otvorom dole. **Obr. 11** Zvyšky asfaltových lakov, tmelov a použitých materiálov musia byť uskladnené a likvidované vopred stanoveným spôsobom podľa pracovného alebo technologického predpisu

Lepenie

Pri činnostiach spojených s lepením horľavých podlahových krytín a strešných krytín, ako aj obkladov stien a stropov pomocou ohňa, elektrotepelných spotrebičov a zariadení alebo horľavých lepidiel alebo pri činnostiach spojených s odstraňovaním starých náterov vykonáva právnická osoba alebo fyzická osoba-podnikateľ najmä tieto opatrenia:

- vykonáva uvedené činnosti a práce len osobami poučenými o nebezpečenstve vzniku požiaru, ako aj o spôsoboch predchádzania vzniku požiarov,
- rozmiestňuje potrebné množstvo vhodných druhov hasiacich prostriedkov, ktorými vybaví pracoviská pred začatím týchto činností,
- vykonáva pred začatím prác úpravu podkladových plôch konštrukcií tak, že ich zbaví iných horľavých materiálov, ktoré by sa mohli pri použití otvoreného ohňa alebo pôsobením vysokej teploty elektrotepelného spotrebiča alebo zariadenia používaného pri práci vznietiť a ďalej horieť okrem prípadov, keď pracovný postup určuje inak,
- označuje a dôkladne vetrá uzavreté a polouzavreté priestory pri používaní horľavých lepidiel alebo pri natavovaní horľavých materiálov, ktoré môžu vytvárať pary, ktoré v zmesi so vzduchom môžu tvoriť nebezpečné zápalné alebo výbušné koncentrácie,
- kontroluje miesta, kde sa vykonávajú tieto činnosti, ako aj príľahlé priestory v priebehu prác, pri ich prerušení a po ich skončení po nevyhnutný čas, najmenej po dobu vychladnutia nahrievaných a natavovaných horľavých materiálov, a určí spôsob a čas kontroly v nadväznosti na použitú technológiu a materiály použité pri lepení,
- kontroluje po skončení prác čistotu pracoviska a odstraňuje z miesta činnosti a z príľahlých priestorov na bezpečné miesto zvyšky horľavých materiálov, ktoré sa pri práci používali, ako aj pracovné náradie a zariadenia.

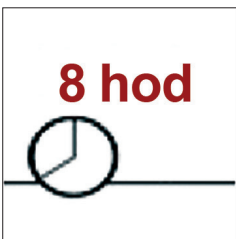
Zváranie

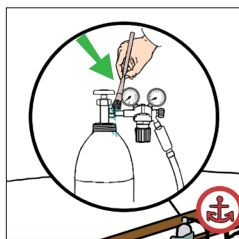
Obr. 12

Pri činnostiach spojených so zváraním vykonáva právnická osoba alebo fyzická osoba- podnikateľ najmä tieto opatrenia:

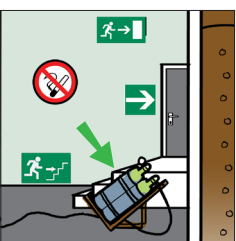
- zabezpečuje, aby zváranie vykonávali len osoby, ktoré majú platné oprávnenie,
- vydáva písomné povolenie na zváranie pred začatím týchto prác s presne určenými podmienkami z hľadiska protipožiarnej bezpečnosti, za akých možno túto činnosť vykonávať, pričom práce možno začať až po splnení všetkých podmienok povolenia; za vydanie písomného povolenia na zváranie a za vykonanie nariadených opatrení zodpovedá splnomocnená osoba, ktorú v požiarom štatúte určí štatutárny orgán právnickej osoby alebo fyzická osoba-podnikateľ alebo jej zodpovedný zástupca, **Obr. 12**
- kontroluje miesto zvárania a príľahlé priestory v priebehu zvárania, pri jeho prerušení a po skončení zvárania po nevyhnutný čas, počas ktorého hrozí nebezpečenstvo vzniku požiaru, **Obr. 13**
- zabezpečuje po skončení činnosti alebo pracovnej zmeny odloženie zváracieho zariadenia s príslušenstvom z miesta zvárania na určené miesto a vykoná potrebné opatrenia proti jeho neoprávnenému použitiu, **Obr. 14**
- zabezpečuje, aby rozvody elektrickej energie káblami alebo plynu hadicami boli uložené tak, aby nedošlo k ich mechanickému, tepelnému alebo k inému poškodeniu a aby nevytvárali prekážku v prístupových priestoroch okolo zariadenia a pri úniku osôb, **Obr.15**
- zabezpečuje čistotu, pevnosť, tesnosť a neporušenosť pripojení

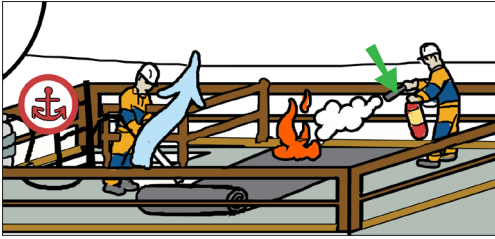
Obr. 13

Obr. 14

Obr. 15

Obr. 16

Obr. 17

vonkajších prívodov k zväracím zariadeniam a ich ochranu pred masťotou a agresívnymi látkami, ktoré by ich mohli poškodiť; poškodené prívody odstavuje bez zbytočného odkladu z používania a zabezpečí ich výmenu,

- zabezpečuje pri skladovaní, preprave a manipulácii s horľavými plynmi a horenie podporujúcimi plynmi dodržiavanie požiadaviek,
- zabezpečuje potrebné množstvo vhodných druhov hasiacich prostriedkov, prípadne spojovacie prostriedky a iné vecné prostriedky ochrany pred požiarmi, **Obr. 16, 17**
- zabezpečuje ochranu osôb a okolia pred vznikom požiaru od nebezpečných účinkov zvárania prenosnými zástenami alebo závesmi z nehorľavého alebo neľahko horľavého materiálu.

Natavovacie prístroje na propán-bután pripojené hadicou na tlakovú fľašu

Pred použitím prístrojov a horákov na PB sa musí stanoviť a vyhodnotiť možné požiarne nebezpečenstvo podľa charakteru vykonávanej technológie, pracoviska a príľahlých priestorov, použitých zariadení a materiálov, príp. vopred písomne stanoviť požiaro- bezpečnostné opatrenia.

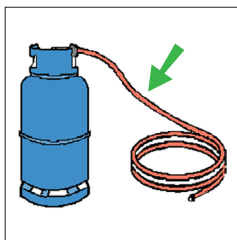
Pri používaní prístrojov na PB je nutné zachovávať potrebnú opatrnosť pri zapalovaní i používaní a riadiť sa návodom na použitie. Pred výmenou fľaše je nutné odstrániť všetky zdroje iniciácie výbuchu alebo požiaru. Po každej výmene fľaše sa vykonáva kontrola tesnosti spojov, s ktorými sa počas výmeny manipulovalo a pri zatvorených ventiloch na horáku sa otvorí ventil na fľaši a preskúša sa tesnosť spojov medzi hrdlom fľaše a regulátorom, príp. i ďalších spojov a miest (i samotného ventilu). Tesnosť sa kontroluje detektorom, sprejom, alebo potieraním miest predpokladanej netesnosti penotvorným roztokom.

Fľaše je nutné chrániť pred priamym slnečným žiarením (izolácia na strechách) a iným zdrojom tepla (teplota povrchu fľaše nemá prekročiť 40 °C). Doprava a manipulácia s fľašami sa musí vykonávať opatrne tak, aby fľaša a príslušenstvo boli chránené proti nárazu a poškodeniu.

Horák sa zapaluje v smeru vetra do otvoreného priestoru, v ktorom sa nevyskytujú horľavé materiály, pary horľavých kvapalín alebo horľavý plyn. Zapálený horák v úspornom režime sa odkladá na voľné miesto bez horľavých materiálov v stabilizovanej polohe, pričom hubica smeruje do voľného priestoru. Je nutné zamedziť jeho sklznutie, pádu, zasypaniu, strhnutiu váhou hadice, alebo náhodnému otvoreniu prívodu plynu, uhaseniu či strhnutiu plameňa vplyvom poveternostných podmienok.

V miestnostiach a priestoroch pod úrovňou okolitého terénu smú byť umiestnené len jednoduché tlakové stanice na vykonávanie rekonštrukčných, opravárskych alebo údržbárskych prác, za predpokladu trvalého vetrania tohto priestoru. Priestor s fľašami musí byť aspoň priamo vetrateľný.

Vzduch určený na vetranie sa privádza zhora. Tlakové stanice musia byť z týchto miestností a priestorov odstránené po ukončení každej pracovnej zmeny, ak nenadväzuje ďalšia zmena. Je zakázané ukladanie fliaš do ležatej polohy a akékoľvek urýchľovanie vyparovania PB vo fľašiach zahrievaním. Nezapojené fľaše prázdne i plné musia byť uzavreté a opatrené maticou naskrutkovanou tak, aby zaisťovala tesnosť uzavretia. Po skončení práce sa fľaša, hadica a horák odstránia z pracoviska a uložia na vopred stanovené miesto. **Obr. 18**

Obr. 18